

PRESS RELEASE

United Nations Development Programme

Podgorica, 28. avgust, 2006.

Saopštenje UNDP-a o pojedinim aspektima predavljanja strategije energetskog razvoja

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) koristi ovu priliku da predstavnicima crnogorske Vlade i Akademije nauka i umjetnosti čestita na angažovanju u procesu razvoja prijeko potrebne strategije energetskog razvoja – kako je navedeno na prezentaciji Strategije održanoj 25. avgusta 2006.

Ipak, donekle iznenađuju komentari nekih od predstavnika nacionalne intelektualne elite koji se tiču kontroverznog projekta za izgradnju hidroelektrane Buk Bijela i njegove povezanosti sa kanjonom Tare koja je pod zaštitom UNESCO-a, imajući u vidu da su tokom posljednje revizije projekta relevantni subjekti poput UNESCO-a, UNDP-a, USAID-a, Kancelarije visokog predstavnika u Bosni, itd. postavili niz pitanja koja se tiču pravne, društvene, ekonomske i ekološke izvodljivosti projekta. Nakon utvrđivanja stanja uz pomoć raznovrsnih podataka, NVO kampanje koju je vodio MOST i prikupljanja hiljada potpisa građana za kratko vrijeme, Parlament Crne Gore je ratifikovao deklaraciju u korist ovoga mjesta pod UNESCO-ovom zaštitom.

S obzirom da je Crna Gora nedavno postala 192. članica Ujedinjenih nacija a Vlada je, prije referenduma, usvojila deklaraciju o odnosima sa UN kao izraz posvećenosti Crne Gore poštovanju Povelje UN i ostalih konvencija i ugovora sa ovom svjetskom organizacijom, iznenađuje da se u ekološkoj državi Vladin zvaničan stav predstavljen na UNESCO-ovom zasjedanju Komiteta za svjetsku baštinu u Durbanu sada stavlja na iskušenje, kao i to da EPCG čiji je vlasnik država na svom veb sajtu još uvijek promoviše Buk Bijelu kao projekat, mada je to možda samo pitanje neblagovremenog ažuriranja sajta.

Važno je primijetiti da je sami proces pripreme strategije u smislu procjene mogućnosti i razmatranja pitanja poput energetske efikasnosti, cijena i subvencioniranja od većeg značaja nego diskusija o pojedinim potencijalnim projektima.

Po riječima Dr. Renea Kastru, bivšeg ministra ekonomije u Kostariki, gotovo uvijek je jeftinije stvarati mehanizme za štednju energije nego investirati u projekte za stvaranje

nove energije, a u slučaju Crne Gore, studija Univerziteta u Podgorici pokazala je moguće načine da se uštedi i do 22% sadašnje potrošnje.

Ovo je direktno povezano sa pitanjem cijena i subvencija. Dok god cijena električne energije ne bude odražavala stvarne troškove proizvodnje i distribucije električne energije neće biti moguće obezbijediti efektne mehanizme za uštedu i diverzifikaciju izvora energije. Sadašnje cijene u velikoj mjeri subvencioniraju bogatije potrošače pa će, stoga, kada cijena bude postavljena na realan nivo, biti potrebna posebna politika koja će se usmjeriti na ciljane olakšice za socijalno ugrožene (u ovom trenutku se 50% stanovništva Crne Gore grije na drva, a ukoliko se cijena električne energije poveća tada će još 25% stanovništva preći sa grijanja na struju na grijanje na drva – što bi proizvelo negativan uticaj na čovjekovu okolinu).

Najzad, Strategija treba da odrazi i buduću integraciju u evropsko energetske tržište i rezultate nedavne evropsko-američke studije koja daje akcenat na povezanost «eksternih troškova» i različitih vidova proizvodnje energije. Ta studija, na primjer, pokazuje da na cijenu energije proizvedene u jednoj termoelektrani koja koristi lignit treba dodati još jednu trećinu na ime troškova prouzrokovanih zdravstvenim problemima, uticajem kiselih kiša i emisijom ugljen-dioksida.

UNDP sada radi na projektu vrijednom oko milion dolara za razvoj mini hidro-elektrana u Crnoj Gori i spreman je da Vladi i relevantnim institucijama pruži podršku u onim komponentama Strategije koje se tiču obnovljivih izvora energije, aspekata efikasnosti i procjene eksternih troškova, i utiču na stepen siromaštva.

* * *

Za sve dodatne informacije molimo Vas obratite se Nadici Dujović, predstavniku za odnose s javnošću Kancelarije UNDP-a u Crnoj Gori, tel: ++381 81 231 251; Fax: ++381 81 231 644; Mob.: ++381 69 319 709, e-mail: nadica.dujovic@undp.org
Web: <http://www.undp.org.yu/montenegro>

UNDP u Crnoj Gori promoviše održivi razvoj kroz ekonomski napredak za sve društvene slojeve, uz očuvanje i unapređenje životne sredine.